

Масловський М.В., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: **Акименко О.Ю.**, д-р екон. наук, доцент, професор кафедри економіки, обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

КОРЕКЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Ключові слова: податкова політика, податкова система, податки, міжнародна торгівля, глобалізація, ефективність, подвійне оподаткування, податкова справедливість.

Сучасний світ стоїть перед викликами глобалізаційних процесів, які впливають на всі сфери життя, включаючи економіку та фінансову політику країн. Глобалізація визначається як процес зростання взаємозалежності і взаємодії між країнами, що призводить до обміну товарами, капіталом, інформацією та людськими ресурсами. Внаслідок цього, податкова політика країн піддається значним трансформаціям і потребує корекції, щоб адаптуватися до нових умов [3].

Глобалізація має значний вплив на національні економіки країн у багатьох аспектах. Серед ключових аспектів впливу можна виділити: (1) зростання міжнародної торгівлі та інвестицій; (2) зростання міграції робочої сили та зміни в структурі ринку; (3) збільшення конкуренції на світовому ринку; (4) підвищення ступеня вразливості національних економік до глобальних фінансових криз та коливань ринків; (5) збільшення можливостей для доступу до інноваційних технологій та ринків [2, 3, 6]. Зважаючи на це стверджуємо, що глобалізація тісно взаємопов'язана з податковою політикою країн. Національні податкові системи мають великий вплив на здатність країн приваблювати інвестиції, забезпечувати фінансування соціальних програм і створювати сприятливі умови для підприємництва. Серед аспектів взаємозв'язку виділяємо:

- податкову конкуренцію, коли країни змагаються привабленням інвестицій та підприємств через зниження податкових ставок і надання податкових пільг;
- боротьбу з ухилянтами податків, адже глобальні корпорації використовують складні стратегії для зменшення своїх податкових зобов'язань;
- податкові угоди, які укладають для уникнення подвійного оподаткування та задля сприяння обміну інформацією про податкові зобов'язання громадян і підприємств.

Розуміння цих взаємозв'язків є важливим для розвитку національної податкової політики з урахуванням впливу глобалізаційних процесів на економіку країни та стійкий розвиток [1-8].

Окрім цього глобалізація може негативно впливати й на такі фундаментальні принципи податкової системи, як податкова ефективність, адже глобалізація призводить до посилення конкуренції між країнами за інвестиції та підприємства, що може стимулювати зниження податкових ставок для збереження або залучення капіталу, та занижуючи роль податкової справедливості, адже глобалізація може призвести до втрати податкової бази через податкові ухилення та створення спеціальних умов для корпорацій, тим самим порушуючи принципи справедливості. На протидію такому явищу створюються міжнародні організації, такі як Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та Міжнародний валютний фонд (МВФ). Метою їх створення є розробка стандартів та рекомендацій щодо податкової транспарентності, обміну інформацією про податкові зобов'язання та боротьби з ігноруванням сплати податків [6].

Враховуючи всі вищезазначені аспекти впливу та взаємозв'язку країн, застосовують різні інструменти корекції національної податкової політики, такі як: (1) зміни податкових ставок, (2) податкові пільги, (3) субсидії, (4) міжнародні податкові угоди тощо. Ці інструменти можуть бути використані країнами для забезпечення стійкого економічного розвитку та адаптації їх податкових політик під впливом глобальних тенденцій [7].

Щодо перспективи подальших змін в наявних податкових практиках, наразі продовжується розробка спільних ініціатив та угод між країнами, створення та розвиток міжнародних організацій для боротьби з униканням податків, збільшення вимог до транспарентності в податкових питаннях, а також розробка міжнародних стандартів у сфері податків, таких як Common Reporting Standard (CRS).

Отже, глобалізація може мати, як позитивний, так і негативний вплив на податкову систему та економіку країни загалом. Країни застосовують різні інструменти корекції національної податкової політики такі, як зміни податкових ставок, податкові пільги, субсидії, міжнародні податкові угоди, а також вдаються до співпраці з метою забезпечення ефективної та справедливої податкової політики у глобальному масштабі і вирішення викликів, які виникають внаслідок глобалізації. Корекція податкової політики під впливом глобалізації може призвести до покращення конкурентоспроможності країни, але вимагає уважного балансування між податковою ефективністю та справедливістю.

Список використаних джерел: 1. *Бозуленко О.Я.* Сутність міжнародної податкової конкуренції. *Міжнародна економіка*. 2011. № 3 (11). С. 52-57. 2. *Голубка С.М., Чинчик А.А.* Глобалізаційні виклики та специфіка формування податкової політики. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. №33(2). С. 118-123. 3. *Орлик О.В.* Глобалізація економічних процесів та її вплив на економічну безпеку суб'єктів господарювання. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/449.pdf> (дата звернення 11.11.2023). 4. *Коровій В.В.* Податкова політика країни в умовах глобалізації економіки. *Фінанси та банківська справа* 2019. С. 179-185. 5. *Тучак Т.В.* Податкова конкуренція в умовах глобалізації та інтеграції. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький. 2011. № 17/2. С. 231-234. 6. *Tanzi V.* Globalization, Technological Developments and Work of Fiscal Termites. IMF Working Papers. 2000. November. WP/00/181. 7. *Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посібник / За ред. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбурова.* Харків: ВД. «ІНЖЕК», 2010 С. 427-448. 8. *Акименко О.Ю., Глоба А.О.* Податкова компонента в архітектоніці економічної діяльності. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку* : VIII Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 25 листопада 2022 р.) : тези доповідей. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. с. 101-103.

УДК 336.02

Січевська А.О., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Клименко Т.В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

АДМІНІСТРУВАННЯ ЄДИНОГО ПОДАТКУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ключові слова: адміністрування податків, оподаткування, єдиний податок, пільговий режим.

З початком повномасштабного вторгнення рф на територію України національна економіка зазнає особливо критичного негативного впливу через окупацію частини території країни, фізичне знищення вітчизняних підприємств, розірвання економічних зв'язків, виїзд за кордон значної чисельності працездатного населення та інші деструктивні чинники. Уповільнення розвитку національної економіки скоротило й податкові надходження до бюджетів. Так, згідно даних OpenBudget у 2022 році зведений бюджет недоотримав 15,74% податкових надходжень у порівнянні із запланованими обсягами, в тому числі державний бюджет – 21,13%, натомість, перевиконання плану за цим показником по місцевих бюджетах на 0,89% відбулося завдяки податку на доходи фізичних осіб, надходження від якого зросли на 5,08% [1].

Така ситуація вимагала від держави швидко реагувати та адаптувати податкове законодавство у відповідності до умов воєнного стану. Тому на державному рівні почалося впровадження нових методів і заходів підтримки вітчизняного бізнесу, при цьому особлива увага приділялася підтримці ФОП та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему